Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
петак
21 јуна
1940

Година VI
Бр. 145(1.530)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 Д
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефон: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460 — Поштански фах број 178 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Пред обуставом непријатељства у Француској?

После састанка са немачким делегатима француски пуномоћници вратили се у Бордо

Рим, 20 јуна. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

Сазнаје се да ће се француски и немачки делегати састати у једном француском граду који се налази под немачком окупацијом. Проносе се гласови да ће се преговори водити у самом Паризу.

Лондон, 20 јуна. (А.А.) — Рајтер јавља:

Француски радио саопштава да су француски делегати отпутовали, али да се у интересу самих разговора не саоцштавају ни имена преговарача, ни час, ни место где ће се разговори водити.

Радио напомиње да је потребно сачувати потпуну дискрецију и да на миру треба сачекати резултате разговора, односно сам ток разговора.

РИМ 20 ЈУНА. — (А. А.) СТЕФАНИ ЈАВЉА:

ФРАНЦУСКИ ПУНОМОЋНИЦИ ПОШТО СУ СТИГЛИ У ОДРЕЂЕНО МЕСТО, САСТАЛИ СУ СЕ СА НЕМАЧКИМ ДЕЛЕГАТИМА. ПОСЛЕ ОВОГА САСТАНКА ФРАНЦУСКИ ПУНОМОЋНИЦИ ВРАТИЛИ СУ СЕ АВИОНОМ У БОРДО.

ПРЕДВИЂА СЕ ДА ЋЕ НЕПРИЈАТЕЉСТВА БИТИ ОБУСТАВЉЕНА У ПЕТАК, А НАЈДАЉЕ У СУБОТУ

Британски извештаји

АКТИВНОСТ БРИТАНСКОГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

Лондон, 20 јуна. — (А. А.) Рајтер јавља:

Министарство ваздухопловства саопштава да су британски авиони јуче после подне и ноћас извршили неколико летова изнад Амиена и Руана. Британски авиони бацили су бомбе на аеродроме и разна немачка војничка постројења. Примећено је да су неки хангари запаљени. Британски авиони летели су изнад Руана и извесних делова северозападне Немачке. Свуда су бачене бомбе. Један британски авион није се вратио у своју базу.

ЛОНДОНСКА ШТАМПА О ЕФИКАСНОСТИ НЕМАЧКОГ БОМБАРДОВАЊА

Лондон, 20 јуна. (А. А.) Рајтер јавља:

Листови су мишљења да јучерашња бомбардовања Велике Британије нису успела да учине ни најмањи утисак на британску јавност. Енглеска строго води рачуна о овим бомбардовањима. То је тек увод, али губици немачких авијатичара које су претрпели приликом јучерашњих напада на Велику Британију износе седам апарата, што показује да је противавионска одбрана заиста на висини свог задатка.

Народ дочекује ова бомбардовања традиционалном мирноћом и поверењем.

„Дејли Телеграф" коже, између осталог:

„Изгубивши седам бомбардера, непријатељ је претрпео губитке које није никада нама нанео изнад своје територије".

У погледу блокаде „Дејли Телеграф" каже, између осталог:

„Ако ми као поморска сила одржимо слободан пролаз до централног утврђења Царства, до светских извора и лишимо непријатеља онога што му је најпотребније за рат, његов пораз је сигуран. Нема ни једне земље која је била бојиште, а која би после тога производила оно што нашем противнику највише треба, као: петролеј, зејтин и разне друге метале .

„Дејли Експрес" пише, између осталог:

„Немачки авиони бацили су бомбе тамо где су мислили да ће учинити највећу штету. Погођене су куће, а погинуло је много грађана.

Немачки извештаји

КАКО НАПРЕДУЈУ НЕМАЧКЕ ТРУПЕ

Берлин, 20 јуна. — (А. А.) ДНБ јавља

Француски и енглески радио објавили су једну вест у којој је речено да је француска врховна команда тобоже упозорила француске и британске трупе да немачке трупе напредују под заштитом белих застава, како би без борбе заузеле поједина места.

ДНБ је овлашћен да демантује ту вест и да изјави да немачким трупама никада није издата слична заповест. Немачке трупе побеђују помоћу оружја а не помоћу трикова.

„БЕРЛИНЕР БЕРЗЕН ЦАЈТУНГ" О ВОЈНОЈ СИТУАЦИЈИ ФРАНЦУСКЕ

Берлин. 20 јуна. — (А. А.) ДНБ јавља:

„Берлинер Берзен Цајтунг" објављује чланак у коме констатује да се у очекивању предаје немачких услова Француској изјављује да Француска ни у ком случају неће капитулирати и да ће се Француска и даље борити. Лист поставља питање „зашто је маршал г. Петен сматрао да је дошао тренутак када треба положити оружје кад се сада говори поново о томе да треба водити и даље борбу. Онај ко жели да се бори треба да располаже и потребним средствима, а свима је јасно да Француска не располаже више са тим средствима. Француска је војнички побеђена".

БОМБАРДОВАЊЕ БОЛНИЦА

Берлин, 20 јуна. (А.А.) — ДНБ јавља:

У ноћи између 17 и 18 летели су из над Кобленца британски авиони и том приликом бомбардовали војну болницу „Јозефхаус". На срећу бомбе нису погодиле саму зграду, већ експлодирале недалеко од ње. Међутим, бомбе су пале на „Кемперхоф", тако да је једно крило ове болнице срушено. Том приликом рањене су две болничарке које су извучене из рушевина.

Италијански извештаји

„КОРИЕРЕ ДЕ ЛА СЕРА" О УСЛОВИМА ЗА МИР

Милано, 20 јуна. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

„Кориера дела Сера" објављује чланак у коме оштро напада Велику Британију У чланку се каже да је „Велика Британија крива за све међународне затегнутости, и да је, уствари, она довела до неуспеха Француске".

Лист затим каже да је последњи говор г. Черчила врло карактеристичан. Г. Черчил, вели лист, приписује Француској и само њој заједничке грешке и узроке за слом француске војске. Уствари, Велика Британија је одговорна и за пораз Француске.

На крају лист вели:

„Услови за мир који ће бити наметнути Француској биће такви да ће Европу ослободити не само од војничке превласти Француске, већ ће омогућити Европи да се ослободи и досадашњег утицаја Велике Британије".

—о—

Немачке трупе у Лиону

Лондон. 20 јуна — (А. А.) Рајтер јавља

О уласку немачких трупа у Лион сазнаје се да је становништво било потпуно мирно и да приликом уласка немачких трупа није било никаквих инцидената.

Претседник округа Рон и надбискуп кардинал г. Герлие изцали су позив становништву у коме су га позвали да сачува свој мир. Префект Роне и надбискуп кардинал Герлие остали су у Лиону.

Саобраћај у граду није обустављен. Немачка војска чува мостове.

Положај Сирије

између Турске и Сирије отпочели разговори у циљу расчишћавања ситуације

Анкара, 20 јуна. (А.А.) — Рајтер јавља:

Из добро обавештеног извора сазнаје се да су између Турске и Сирије отпочели разговори у циљу расчишћавања ситуације Сирије, односно њеног положаја у будућности.

Сматра се да је ово питање од највећег интереса за Турску и да се турска влада синоћ састала да би дискутовала о томе питању.

Бомбардовање градова северне Италије

Негде у Италији, 20 јуна. — (А. А.) Агенција Стефани јавља:

Од бомбардовања Ђенове 15 о. м. настрадало је више цивилних лица.

Град Монца, недалеко од Милана, бомбардован је у више махова. Рањена су три цивилна лица.

—ооо—

Очекује се реконструкција енглеске владе

У владу би ушао и Лојд Џорџ?

Лондон, 20 јуна. — Сматра се да је вероватно да ће доћи до реконструкције енглеске владе, у коју ће, између осталих, ући и Лојд Џорџ као министар за снабдевање.

—о—

„Журналул" о нормализовању политичких односа између Југославије и Совјетске Русије

Букурешт, 20 јуна. — „Журналул" пише о зближењу између Југославије и Совјетске Русије и јавља да кроз неки дан путује једна југословенска политичка мисија из Београда у Москву преко Букурешта. Лист додаје да ће се на тај начин и политички односи између Југославије и Совјетске Русије нормализовати. У садашњој атмосфери, како се у Букурешту верује, обнова нормалних дипломатских односа и услед тога и политичких веза између Југославије и Совјетске Русије биће од највећег значаја за цео Балкан. Лист указује на то да су у иностранству објављени разни лажни коментари и лажне интерпретације о овом политичком зближењу између Југославије и Совјетске Русије.

ДОК БОРБЕ ЈОШ ТРАЈУ

Да би примила услове за мир

Из Бордоа је отпутовала француска делегација

на челу са министром г. Бодоеном

Немачке трупе ушле у Лион

Сан Себастиан, 20 јуна. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

Према вестима из Бордоа, на челу француске делегације која је пошла да прими услове за мир, налази се министар иностраних послова г. Бодоен.

Женева, 20 јуна. (А.А.) — ДНБ јавља:

Француски радио саопштава да су пуномоћници француске владе, који ће водити преговоре у циљу закључења примирја, отпутовали авионом. Крила авиона обојена су белом бојом.

Француски радио додаје да се неће саопштити ни имена пуномоћника, ни час ни место састанка.

Лондон, 20 јуна. (А.А.) — Рајтер јавља:

Француски радио саопштава да су претходнице немачких трупа јутрос ушле у Лион.

ЗВАНИЧНО ФРАНЦУСКО ВОЈНО САОПШТЕЊЕ

Бордо, 20 јуна. (А. А.) — Агенција Рајтер јавља:

Синоћње званично француско војно саопштење гласи:

„Непријатељ настоји у Бретањи да напредује у правцу Нанта.

Јужно од средње Лоаре наше трупе су се повиле, а непријатељ је стигао до тока реке Шере на извесним тачкама. Даље ка истоку, непријатељ је бацио своје одреде у правцу Рон, Лион и Амберие.

Операције се настављају у Алзасу и у јужном Лорену“.

ОПЕРАЦИЈЕ НЕМАЧКЕ ВОЈСКЕ НАСТАВИЋЕ СЕ СА НАЈВЕЋОМ ЕНЕРГИЈОМ СВЕ ДОК УСЛОВИ ЗА МИР НЕ БУДУ ПРИМЉЕНИ

Базел, 20 јуна. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

Јуче је једна непозната станица лансирала вест да је француска влада одбила услове за мир из разлога што су они врло тешки.

Та вест изазвала је изненађење и неповерење, јер се зна да услови за мир још нису нотифицирани француској влади.

Берлин, 20 јуна. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

Са меродавне стране изјављује се да све док услови за примирје не буду предати француским опуномоћеницима и све док их француска влада не усвоји, немачке армије наставиће операције у Француској са највећом енергијом.

„СТЕФАНИ“ О НАЛИРАЊУ НЕМАЧКИХ ТРУПА

Берн, 20 јуна. (А. А.) — Специјални дописник агенције Стефани јавља:

Француске трупе које се боре у повлачењу, боре се једино за част својих застава. Француски парламентарци које је одредио маршал г. Петен стално чекају у Бордоу, док је француска влада заузета проблемима исхране. За узета је сва обала Бретање. Немачке трупе у центру и даље напредују. Немачке трупе ка истоку у две колоне марширају ка Лиону. Виси је заузет, Стразбур, Колман и Нанси су пали у немачке руке. Милуз је изолован и нега нападају немачке трупе. Бојиште на Вогезима стално бомбардује немачка авијација. Цела зона између Нансиа и Меца налази се у Немачким рукама. У Алзасу и Лорену ситуација је нејасна, јер се неки француски одреди још боре, неки још нису ступили у борбу, док се опет неки предају.

Може се рећи да је половина Мажиновљеве линије у немачким рукама.

СПИКЕР ФРАНЦУСКОГ РАДИА О ПРЕГОВОРИМА ЗА ПРИМИРЈЕ

Лондон 20 јуна. — (А. А.) Агенција Рајтер јавља:

У вези са преговорима за примирје, спикер француског радиа поновио је синоћ следеће:

„Мада је Француска припрамна да покуша изналажење начина за обустављање непријатељстава, ми смо чврсто решени да не прихватимо ништа што би поткопало структуру наше земље“.

Затим је спикер наставио:

„Претседник владе маршал г. Петен каже да морамо преговарати часно и да Француска никада није капитулирати, ако се буду постављали услови који нису компатибилни са чашћу оперативних јединица.

У том последњем случају наставићемо да се боримо уз своје савезнике“.

ТУЛОН НИЈЕ ОТВОРЕНА ВАРОШ

Тулон, 20 јуна. — (А. А.) АВАС јавља:

Поморски гувернер Тулона вицеадмирал Ескад изјавио је да Тулон није отворена варош и да ће се као војно пристаниште у случају напада непријатеља бранити свим средствима са којима располаже.

УЗБУНА У ЈУЖНОЈ ФРАНЦУСКОЈ

Бордо 20 јуна. — (А. А.) АВАС јавља:

У неким местима југоисточне Француске дат је ноћас знак за узбуну.

Узбуна је трајала од 0.30 до два часа.

—o—

Претседник мађарске владе гроф Телеки одаје пошту поч. Гембешу и грофу Апоњиу

Будимпешта, 20 јуна. (А.А.) — МТИ јавља:

У вези са заузимањем Версаја и Трианона од стране немачких трупа, министар претседник гроф Телеки, на челу делегације владине странке, положио је венац на гроб бившег претседника владе Гембеша и бившег претседника мађарске делегације при Друштву народа грофа Апоњиа.

У одржаном говору гроф Телеки нагласио је да је покојни Гембеш први признао природни карактер пријатељства Мађарске према силама осовине.

У даљем току свога говора претседник мађарске владе нагласио је везе које је Мађарска у прошлости имала са Немачком, па затим напоре које је улагала мирољубивим путем на стварање нове Европе. Гроф Телеки је потом изјавио да је Италија била прва која је Мађарској пружила пријатељску руку и да Мађарску са том земљом везују старе симпатије и истоветност идеала.

На крају је мађарски премијер одао пошту Гембешу и грофу Апоњиу.

ПОДЛИСТАК »ДАНА«

ЈЕДНА МАЂАРСКА КЊИГА О ЈУГОСЛАВИЈИ

Југославија гледана мађарским оком

(Од витеза др. Беле Фекетекутиа)

Дака Поповић

(3)

То су основе српске животне практичности. Србе не упливишу околности и прошлост, коју они некад и не разумеју, или бар неће да разумеју. Важно је само оно што се може руком домашити, а таквих прилика се не сме пропустити. Срби имају осећаја и они цене и гаје осећајност, али њих осећаји неће упливисати у делима практичног живота. Срби не познају романтику. Задобити њихово поверење веома је тешко. При томе друга страна може лако да изгуби стрпљење. Задобивено поверење је, пак, опште и без услова и траје до првог разочарења, јер се тада одмах расплини. Срби нису агресивни, али ако и на то дође ред, они су доследни у својим претходним одлукама, дакле немилосрднији него што је то случај са највише народа.

Основне особине Словена прегнантно владају код Срба и према основној постави Срби су страствен народ, који уважава осећаје, ма колико да су осећаји далеко од њих и да не теже за њима. Изразе разума, пак, радо желе прво да испробају јер не сматрају сваки импорт из иностранства и безусловно одговарајућим. Турско доба је уништало древни сталеж повлашћених. Срби немају племства, немају историског сталежа и нема Србина, који би могао у четвртој генерацији показати претка неземљорадника. Српско схватање је савршено демократско. Али Срби уз све то високо цене аристократске форме, историске традиције, породична порекла. Све то они цене, поштују, па и гаје — код других. У сопственој практичности немају недостатак осећаја у овом правцу. Њихова демократија далеко је од бучности, извештачености и неваспитаности америчке демократије; она је код Срба веома једноставно и природно трезвена.

ЈОШ НЕКЕ ЗАНИМЉИВЕ ОПАСКЕ МАЂАРСКОГ ПИСЦА

И поред лепих успеха Југославије у спољној политици, њене тешкоће изнутра нису нестале. Залуд су се мењали земаљски устави да би се хрватски проблем решио. Тај проблем је остао отворен. На њега се гледа из Мађарске као на напуштање Пашићеве Велике Србије у корист Југославије. Др. Фекетекути вели да цео овај унутрашњи процес личи оном који се примећује код брачног пара у меденим месецима, када се супружници кошкају али и свикавају једно на друго и на заједнички живот. Сви неспоразуми ће на крају ишчезнути и слити се у хармонију у којој ће се снаћи Југославија.

Посебна поглавља је посветио писац југословенској култури, привреди и југословенском савременом унутрашњем политичком животу. У веома интелигентно написаном предговору писац приказује споменик Незнаном јунаку на Авали овако: „Изглед са Авале је доживљај за цео век. Видео сам у Лајпцигу Споменик народа, у Паризу Пантеон, у Енглеској Вестминстер. Видео сам краљевске гробове Ескуриала од Карлоса I до Алфонза XII. Видео сам Капитолиум у Риму, Капуцини у Палерму, али сви ови споменици нису били у стању да утичу на мене тако потресно као Авала.

Опленац је типично српског стила. Карактеристичности православних цркви су страни онима који су одрасли на културном извору латинске цивилизације. Материја опленачке задужбине је чудно лепа. Видео сам изнутра бројне православне цркве, у Русији, на Балкану, па и Аја Софију, у Цариграду. Али када сам крочио у опленачку задужбину, ноге као да су ми се приковале за тло. Мозаик на златној основи од пода до врха кубета“. Затим долази опис фрески и њихово порекло. А закључак је пишчев: где су вихори столећа опустошили скоро без остатка све историске споменике, где постоје вековне празнине које су туђински рушиоци проузроковали у прошлости, тамо је значај Опленца веома озбиљан. Он подиже народну свест и обасјава сјајем историске фигуре. Ово није, без сумње, историска филозофија, није прагматично постављање, нити украс духовноисториски. Овамо не долазе Срби у хаџилук само својим краљевима, него као да долазе да се окупају у сопственој народној величини и у висинама свога историског сјаја. „Када сам изашао из храма, вели даље др. Фекетекути, разумео сам моћну намеру и успели план: Краљ је дао своме народу историју, историску прошлост и славу на један очигледан начин. Ни ова посета није била расположење. Ни доживљај. Ово је била поука“...

*

На крају би још додали, да писац жели више узајамног поверења између наша два народа. А да би се дошло до поверења потребно је да се узајамно пређе преко слабости, а више да се полаже на упознавање циљева оба народа. Зато треба да будемо искрени један према другом. Искрени и онда када нам, можда, и не годи искреност. Није зло ако нам се одмах и не сложе погледи, јер се сви неспоразуми могу отклонити ако постоји искреност и поштена и добра воља.

А писац овог дела је заиста показао при свом лепом и значајном раду много искрености и добре воље. То му ваља признати и поред извесних погледа са којима се, у свему, не би могли сложити. Али сваки је почетак тежак и та тешкоћа нас обвезује на признање. Др. Фекетекути је у овом своме делу показао културан и фини дух једног публицисте и мађарског националисте који уме да проживи и разуме и историју Југославије.

ОДЈЕЦИ И МИШЉЕЊА

УЛОГА РУСИЈЕ У НАШОЈ СУДБИНИ

„НОВА ЕВРОПА“ (Загреб) доноси чланак г. Анте Цилиге, који је дуго времена провео у Совјетској Русији, а који поред осталога, пише:

„Што се тиче улоге Русије у нашој судбини треба утврдити две ствари: Прво, да позитивна помоћ и улога Русије у данашњем положају Јужних Словена не могу бити велике. Русија је далеко од нас, она има да се бори и да преброди велике унутарње тешкоће, па је данас њена главна брига више, како да нас искористи у својој међународној игри, него како да нам помогне. Друго, да бисмо се ми могли одиста користити и оним малим могућностима, које нам у садашњим приликама открива успостављање односа с Русијом — потребно је да ми Хрвати и Срби решимо и уредимо сами наше узајамне односе и да иступимо према Москви јединствено. Пођемо ли ми, да тражимо у Стаљина помоћ једни против других, пропашћемо обоје... Русија је неоспорно најкрупнија и најважнија сила и стварност Словенства; оно је и ушло у историју човечанства највише кроз Русе и Русију, у сваком погледу. Али ради тога не можемо прећи ни преко друге чињенице: да Русија води далеко више руску него словенску политику. Ко хоће да води праву словенску, демократску, човечанску полотику, треба да почне код себе, са својим суседом: Руси и Пољаци, Чеси и Словаци, Срби и Хрвати, међусобом.

Унапређења бановинских службеника

Одлуком бана г. др. Бранка Кијурине, унапређени су за бановинског асистента шесте групе код Бановинске болнице у Пожаревцу др. Надежда Рутар, бановински асистент седме групе; за бановинског лекара шесте групе код Удружене здравствене општине у Сурчину др. Александар Нешић, бановински лекар седме групе; за бановинског здравственог вишег пристава седме групе код Удружене здравствене општине у Белом Манастиру др. Милан Цветановић, бановински здравствени пристав осме групе; за бановинску стручну учитељицу седме групе код Женске школе у Суботици Радојка Бркић бановинска стручна учитељица осме групе за бановинског здравственог вишег пристава седме групе код Управе Буковичке бање у Аранђеловцу др. Драгољуб Ђокић, бановински здравствени пристав осме групе, за бановинског канцелариског чиновника осме групе код Сирочадског стола бачког у Сомбору Вида Васиљевић, бановински чиновник девете групе; за аграрног архивског чиновника девете групе код Аграрног одељка Среског начелства у Петровграду Марко Стругар, аграрни архивски чиновник десете групе.

Нови лекар у Бановинској болници у Великој Кикинди

Велика Кикинда, 20 јуна. — За бановинског секундарног лекара осме групе код Бановинске болнице у Великој Кикинди постављена је др. Даница Крстоношић-Протега, бановински лекар приправник у овој болници. (Дан)

Пошто буде завршена изградња војничких позиција на Балтику

Очекује се акција Совјетске Русије и на Црном Мору

Лондон, 20 јуна. — Дипломатски уредник „Дејли Хералда“, који је познат као добар познавалац руске спољне политике, изражава мишљење да г. г. Стаљин и Молотов консеквентно спроводе план за изградњу војничких позиција Совјетске Русије на Балтику. Тај план је закључен непосредно, чим је букнуо рат. Немачка, а преко ње Италија, биле су обавештене да могу добити руску неутралност само под ту цену. Немачка је дала на то свој пристанак. Пошто буде завршена етапа совјетског осигурања на Балтику, очекује се да ће Совјетска Русија предузети исто такве војничке мере за изградњу својих позиција на Црном Мору. Била би заблуда мислити, пише „Дејли Хералд“, да су Немачка и Италија незадовољне овим развојем, јер је Русија са својом неутралношћу и везама с Турском вредна ових концесија.

У МОСКВИ СЕ ОЧЕКУЈЕ ДОЛАЗАК ЈЕДНЕ РУМУНСКЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ?

Москва, 20 јуна. — Према једном Рајтеровом извештају, Совјетска Русија наставља са извођењем војничких одбранбених мера. Јаке совјетске трупе концентрисане су у пределу Лавова, Тарнопола и Пшемисла. У Бјалосток, Лидо и Лук стигле су совјетске ваздушне снаге, чија најмодернија спрема изазива сензацију.

У дипломатским круговима у Москви шири се вест да се у Кремљу очекује долазак једне румунске делегације.

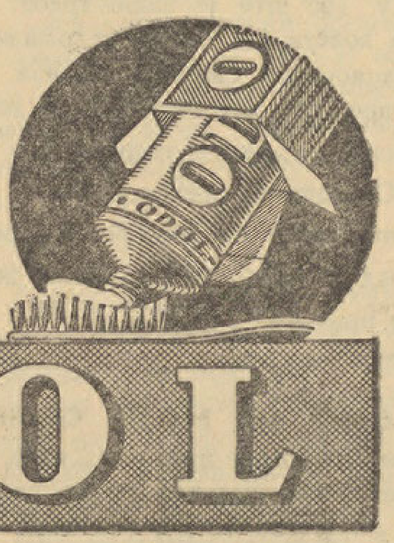

Постављења бановинских службеника

Одлуком бана г. др. Бранка Кијурине, постављени су: за бановинског чиновничког приправника осме групе код Среског начелства у Апатину Трифун М Гајић, адвокатски приправник из Куле; за сестру-нудиљу бановинског чиновничког приправника девете групе код Здравствене станице у Кнежевим Виноградима Драга Поповић, сестра-нудиља десете групе при овој станици; за бановинског чиновничког приправника девете групе код Среског начелства у Жабљу Веселин Цветков, свршени ученик велике гимназије из Петровграда.

5.000 наших пољопривредних радника одлази на рад у Немачку

Само из Дунавске бановине одлази 1.000 радника

Пољопривредни радници, који су склопили уговор за рад у Немачкој, делимично су већ отпутовали, док ће неке групе кренути ових дана. Како сазнајемо укупан контингент наших радника који су добили до сада запослење у Немачкој износи 5000. Од тога броја из Бановине Хрватске одлази 2500, из Дравске бановине 1500 а из Дунавске бановине 1000 пољопривредних радника и радница.

Из Новог Сада отишло је до данас 600 радника, док ће још 400, који су поименично позвани у Немачку, кренути ових дана.

ТРГОВАЧКИ ДОМ (ПОЈД)

КАФЕ-РЕСТОРАН

Два пута недељно, у безмесним данима, уторником и петком, рибљи паприкаш. Четвртком и недељом јагње и прасе на ражњу. Ћевапчићи, ражњићи и други специјалитети Од 1 јула свако вече концертираће популарни оркестар **Калочаи.**

Свако вече дансинг.

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Претседник владе г. Драгиша Цветковић конферисао је јуче преко пола часа са потпретседником г. др. Влатком Мачеком. Г. др. Влатко Мачек је претходно конферисао са министром пољопривреде г. др. Бранком Чубриловићем, министром финансија г. др. Јурајом Шутејом и министром г. др. Борисом Смољаном.

Потпретседник владе г. др. Влатко Мачек посетио је јуче по подне у Сенату г. др. Антона Корошца. После конферисања, које је трајало доста дуго, г. др. Мачек је дуже времена конферисао са министром при Претседништву владе г. др. Михаилом Константиновићем.

Долутовао је у Београд из Загреба, где је провео духовске празнике, министар социјалне политике и народног здравља г. др. Срђан Будисављевић.

Министар унутрашњих послова г. Станоје Михалџић, на свом инспекционом путовању по Вардарској бановини обишао је Велес, Прилеп и Битољ.

Састанак је одржан између претседника владе г. Драгише Цветковића и претседника Сената г. др. Антона Корошца. Претходно је г. др. Корошец конферисао са г. др. Мачеком.

У Суботици се очекује решење актуелних проблема у градској општини

Суботица 20 јуна. — Сенатор г. Ђидо Вуковић отпутовао је данас у Београд. Како се сазнаје, сенатор г. Вуковић ће за време свога бављења у Београду бити примљен код министара Хрвата, са којима ће претресати актуелне политичке проблеме. У добро обавештеним суботичким политичким круговима очекује се да ће ускоро бити донесена одлука о коначном решењу свих комуналних питања у Суботици. Према мишљењу ових кругова, решење ових питања одложено је само због пута министра унутрашњих послова г. Михалџића по Јужној Србији.

ЗА ШЕФА ОТСЕКА ЗА ДЕЧЈЕ БОЛЕСТИ У БАНОВИНСКОЈ БОЛНИЦИ У ПЕТРОВГРАДУ ПОСТАВЉЕН ЈЕ Г. ДР. ВУКМАН ШОШКИЋ

Петровград, 20 јуна. — Одлуком бана г. др. Бранка Кијурине, постављен је за примарног лекара шесте групе и шефа отсека за дечје болести код Бановинске болнице у Петровграду др. Вукман Шошкић, асистент шесте групе и в. д. шефа отсека за дечје болести у овој болници. (Дан)

Број: 237-1940.

ОБЈАВА

Објављујем да ово двоје желе склопити брак:

Младожења: Смиљанић Владислав, неожењен, секретар Окр. уреда за осиг. радника, православне вере, рођен 12. фебруара 1901 г. у Буђановцима, место становања Нови Сад, И. Вучетића 7, име родитеља Смиљанић Милован и пок. Никић Јелена.

Невеста: де Тиани Нела, неудата, домаћица, римокатоличке вере, рођена 13 јула 1916 год. у Рабу, место становања Трст (Италија), име родитеља де Тиани Луиђи и Марчић Марија.

Позивам све оне којима је позната каква законска препрека за склапање брака горе споменутих или каква околност, која искључује њихов слободан пристанак, да ми то пријаве непосредно, или путем оне општинске управе, односно матичара, код којега је ова објава истакнута.

У Новом Саду, 18 јуна 1940.

Клицин
држ. матичар

СЛОГИНА СТРАНА

ПРОБЛЕМИ СЕЛА

Васпитање женскога подмлатка

Један од најважнијих проблема села је васпитање женске омладине. Васпитање жене је и важан национални проблем, те ћемо о васпитању женске омладине уопште писати у идућем чланку. Ми већ двадесет година радимо без плана, насумце, те смо скоро на свима полима грешили, имали сталне неуспехе, тешке губитке. О женском васпитању мораће се код нас повести озбиљно рачуна кад будемо стварали програм за бољи рад. Ми смо ту скоро на Слогиној страни напоменули да је наше васпитање жене у мешовитим и женским гимназијама скроз погрешно: стварамо чиновнице (уместо да смањујемо број женских чиновника), полуобразоване даме, а не будуће мајке и домаћице често добивамо неке женске идеолошке борце који су се, несвесно, придружили штетном послу — ми радимо на својој пропасти. Сада ћемо, укратко, дати неколико напомена о васпитању женске омладине.

Оно што важи за сеоске младиће, важи и за женске: сеоска школа мора трајати најмање шест година. Последње две године да се учи: домаћинство, хигијена, рад у врту, одгајивање деце, штедња. О томе треба израдити програм који би имао мале разлике за разне крајеве, и тај програм морао би бити савршен за наше прилике, а не рађен на брзу руку. Женска друштва, лекари, стручњаци морали би то најбрижљивије израдити. Требало би свуда увести народну женску ношњу, да бисмо сузбили моду, луксуз, који је нарочито у Војводини узео огромног маха, и један је од узрока нашега пропадања. Читамо да у неким селима у Срему уводе народну ношњу. Било је покушаја и у Бачкој, у Турији. То је и јевтиније и корисно у националном погледу: све што је наше треба негговати и волети, да бисмо издржали поред националних свесних манина. Сви задругари, сви чланови сокола, земљорадничких и других задруга, сви чланови Слоге, сви свесни Срби и Југословени морали би радити на томе да наш рад и живот пође сасвим новим, бољим правцем.

Слогине приче

Сократ опази једном приликом како неки господар бије свога роба, и зашто то чини.

— Како да ге не бијем, одговори овај, кад је лењ и прождрљив: само мисли како ће јести и спавати. Сто батина да му оцепим, још не би било доста!

— А да о чему ти мислиш? одврати му Сократ. Зар ти не водиш бригу да ти је што мекша постеља, да су ти што слађа јела, да што удобније живиш?

Немилостиви господар ћутао је, а Сократ доврши:

— Па кад и ти сам на то мислиш, зар не заслужујеш онда и ти толико исто ударана? Није твој роб ништа гори од тебе.

Ова опомена славног грчког мислиоца просто и јасно указује на тешку људску ману: да своје слабости меримо редовно другом мером него слабости других људи. Своје грешке или уопште не примећујемо, или, ако их знамо, извињавамо се сами пред собом и пред другима на разне тражене и неоправдане начине. „Сама смо неумитност и неумољивост према другоме, а сама мекоћа и широкогрудост према себи“ — каже тачно једна умна наша философкиња. „Искуство потврђује да су мекушност или благост према самом себи и тврдоћа према другима један и исти порок“ — каже, исто тако тачно, Лабријер. „Друкчије судимо о другима него о себи“, казали су већ стари Латини, и многи други после њих.

Најређе се о томе мисли да је увиђавност дужност, да туђе грешке и слабости треба оправдавати и праштати исто као своје, и пре него своје. Обзир према другоме наградиће нам се, пре а после, наградом драгоценијом од свега на свету, — а то је душевно задовољство, она тиха срећа коју човек осећа када је за свога ближњега нешто добро и корисно учинио.

Ж. Ц.

Тамо је моје село

Тамо где плави протиче Дунав,
Кривудајући каткада смело,
Где ми је све лепо и све ваља —
Тамо је, тамо је моје село.

Тамо где плодна раван се пружа
Коју краси жито бујно зрело,
Где је свуда широка питомина,
Тамо је, тамо је моје село.

Тамо где нема брда ни планина,
И где ипак ништа није сувоо —
Где је свуда широка питомана,
Тамо је, тамо је моје село.

Где се чисто небо вазда плави
И облачи у ведро одело,
И где пет'о рану зору објави —
Тамо је, тамо је моје село.

Где се ратар, још пре прва сунца
Креће да покоси жито зрело,
И где се чује рика младога јунца —
Тамо је, тамо је моје село.

Где жуљ на руци поносе је сваком
Док капљу грашке зноја на чело,
Где су људи питоми и скромни —
Тамо је, тамо је моје село.

Где српска песма са плодних атара
Одјекује снажно и весело,
Сликајући душу вредногa ратара —
Тамо је, тамо је моје село.

Ст. М. Мутибарић

—о—

ПРЕ ШЕСТ ДЕЦЕНИЈА

УШТИПЦИ

Неколико савремених пословица:

Не тражи преко леба погаче — него преко каквог високог протектора.

Два лоша избише Милоша — али не Обилића.

Светац се познаје по вечерњу — а свечарство по појутарју.

*

Ћира: Даклем, Грчка је поручила 1400 коња, и то из Пеште.

Спира: Чуо сам, и то ми је мило.

Ћира: А зашто ти је то тако мило?

Спира: Надам се да ће онда у Пешти бити мање вурања и разбацивања.

ХИГИЈЕНА

Када и како треба да меримо температуру тела

Нема тога човека који није у своме животу боловао, ма и у најмањој мери. Приметили смо свакако да је лекар увек у првом реду приступао мерењу температуре тела. Јер само на тај начин лекар је у већини случајева у могућности да утврди тачну дијагнозу болести. Температуру можемо мерити и сами, али је од важности како се температура мери и утврђује. У првом реду треба знати колика је нормална човечја температура. Она износи изјутра 36.2 до 36.6 по подне 36.6 до 36.9, али никада није виша од 37 степени. Температура се најчешће мери такозваним „максималним термометрима“, код којих жива остаје на измереној висини и онда када се охлади. Термометар се обично ставља испод пазуха. Степени са рачунају по Целзију. „Максимални термометар“ треба увек пре употребе стрести, тако да жива падне на дно. Треба пазити да место испод пазуха буде сасвим суво. Ако је пазух знојан, мерење температуре неће дати верне податке.

Код болесника температура се у току дана мења. Зато је болесницима најбоље мерити температуру ујутру у 8 часова и после подне у 16.30 часова. Сваку температуру треба забележити, заједно са временом када је мерена, тако да се о томе има тачна евиденција, што је за лекара од огромне важности.

Треба знати да је свако повишење температуре изнад 37 степени сумњиво и да оно значи неки поремећај у организму.

Како ћемо пружити прву помоћ онесвешћеноме

Несвестица наступа услед малокрвности или услед претеране количине крви у мозгу

Несвестица настаје или услед малокрвности у мозгу или, супротно томе, што се у мозгу сакупља исувише много крви. Ако желимо да укажемо прву помоћ онесвешћеноме, треба да знамо безусловно који је разлог несвестици. Онесвешћени човек услед оскудице крви у мозгу је блед у лицу. Онај који је онесвешћен услед превелике количине крви има надувено и црвено лице, а често ћемо приметити да оно и помодри.

У првом случају, т. ј. ако је онесвешћени човек блед у лицу, треба га тако положити на лежишту, да му глава падне нешто ниже од трупа. На тај начин крв ће моћи да му јаче струји у мозак. Онесвешћенога треба да ослободимо сваког притиска на телу, треба да му откопчамо сва дугмета на оделу и рубљу, да му скинемо оковратник. Чим смо то свршили, одмах ћемо онесвешћеноме ставити под нос неку јаку течност. Добра је амонијакова есенција, колоњска вода или етер. Околину срца треба трљати меком крпом, коју смо замочили у хладну воду.

Међутим, болесника коме је лице надувено и црвено, који се, дакле, онесвестио услед претеране количине крви у мозгу, треба да положимо тако да му глава лежи више него труп. Ноге му треба спустити у лавор са топлом водом. Познато је да топлота повлачи за собом крв те се тако мозак растерећује.

Догоди се да ни ове мере не помажу. Тада је нужно применити вештачко дисање.

Међутим, онесвешћеноме не треба силом давати никакво пиће у уста. Тиме му се стање може само да погорша, а још се није десио случај да је јело кога освестило. Онесвешћени човек не може да гута. Ако му дајемо течност, она може да му цури кроз гушу и да западне у душник. Какве би од тога последице могле да наступе, није потребно објашњавати. Тек када дође к себи, болесник сме да узме неко окрепљујуће пиће. Најбоље је јака црна кава или јак чај. Ова пића потстрекавају делатност срца и мозга, тако да, нормализацијом крвотока, нестаје и главни узрок несвестице.

—о—

Брзо дисање није увек симптом неке болести

Одрасли човек у једном минуту дише 16 до 18 пута. Ако се тело брже креће, и број дисања се повећава. Нарочито ако трчимо или ако брзо ходамо, ако се пењемо уз степенице или уз планину. И код тежих обољења дисање је убрзано. Међутим, убрзано дисање још не значи да је симптом неке болести.

Један муж препоручује својој жени: „Аватеринску воду за уста“, „Прашак за зубе“ и — „језик за зубе“.

*

Енглеска влада показала је парламенту плаветну књигу. То Турска већ не би могла учинити, — највише ако би му показала — плаветна леђа.

*

Питалице:

Од кога Марка Турци не зазиру?

(Од Биз-марка).

Који бан не зависи од мађаског министра?

(Тур-бан).

Који тичар иде у лов са пером и мастилом?

(Поли-тичар).

Које Туре ни Срби не мрзе?

(Чу-туре).

Којим тоном ваља говорити балканским народима?

Гледс-тоном).

(Из Змајева „Стармалог“, јуни-јули 1880 год.)

ОБАЗРИВОСТ, ХЛАДНОКРВНОСТ, ДИСЦИПЛИНА, МОРАЛНА СНАГА, НАЈДРАГОЦЕНИЈЕ СУ ОСОБИНЕ У СВАКОЈ ОПАСНОСТИ. БУДИТЕ СВЕСНИ ДА СТЕ НАРОД КОЈИ ЈЕ УВЕК ПРКОСИО СВАКОЈ ОПАСНОСТИ.

(Из Пододбора за пропаганду одбора за заштиту од ваздушних напада)

У аутомобилској несрећи на путу између Н. Сада и Сирига пострадао је један трговац из Куле

На међународном путу између Новог Сада и Сирига дошло је до аутомобилске несреће, у којој је теже повреде задобио Јевта Мрђанов, трговац из Куле. Мрђанову је одмах указана лекарска помоћ. Исто тако у судару са аутомобилом пострадала је Ленка Гановић, домаћица из Београда, која је задобила лакше повреде.

У Богојеву је изгорела велика кудељара Андрије Ширфеза

Штета се цени на преко један милион динара

Богојево, 20 јуна. — Огроман пожар је избио у кудељари Андрије Ширфеза у Богојеву. Пламен је био тако велик, да се пожар видео на неколико километара. Становништво је помагало пожарној чети у гашењу и тек после дуготрајних напора пожар је локализован. Уништена је цела зграда са машинама и огромна количина прерађене и суве кудеље. Штета се цени на преко један милион динара.

Савез аграрних заједница одржаће у недељу седамнаесту годишњу скупштину

У Бачкој и Срему подигнуто је досада 65 колонија са 7.150 колонистичких газдинстава

У савезу је учлањена 171 задруга са 9.243 члана

Савез аграрних заједница у Новом Саду одржаће у недељу, 23 јуна, своју седамнаесту редовну годишњу скупштину. Скупштина ће се одржати у 8 часова пре подне, у свечаној дворани савезног дома, у Јована Ђорђевића улици бр. 2.

65 КОЛОНИЈА СА 7150 КОЛОНИСТИЧКИХ ГАЗДИНСТАВА

У извештају о раду у прошлој години, који је штампан за скупштину, констатује се да је највећи део свога пословања Савез посветио колонизацији и највећи део својих новчаних сретстава употребио у колонизацију. На пољу колонизације много је рађено, иако са врло скромним сретствима. Многи из необавештености износе да је Савез примио велике своте за колонизацију. Истина, држава је од почетка до данас дала свега 26,660.667.35 дин. и са том своном назидано је 7150 колонистичких кућа, тако да је један колониста просечно стајао државу свега 3800 дин. Сем куће, требало је подићи господарске зграде, набавити живи и мртви инвентар. Држава је дала 3800 дин. а данас вредност инвестиција код сваког колонисте просечно износи најмање 50.000 дин., што значи да је колониста уложио још 46.200 дин. Колониста је дао све од себе, али се при томе морао задужити код трговаца и других, те је дошао у врло тежак положај. Савез и друге задруге са скромним средствима помагале су колико су могле, али нису биле у стању да ни издалека удовоље најпречим потребама својих чланова. Држава, која је са нарочитим задатком довела колонисте у ове крајеве, треба да посвети већу пажњу колонистима, да не пропадну и да би могли у пуној мери удовољити своме националном задатку.

На подручју овога Савеза, у Бачкој и Срему, подигнуто је досада 65 колонија са 7.150 колонистичких газдинстава. Колоније су врло лепо изидане колонистичка газдинства напредна, те ни у чему не заостају иза старих села староседелаца. Колонисти су напредни у обради земље, а нарочито у гајењу стоке. При подизању колонија и својих газдинстава много су се задужили код приватника, јер им држава ни издалека није дала потребна средства и тешко одговарају својим обавезама.

КОЛОНИЗАЦИЈА НИЈЕ ЗАВРШЕНА

Колонизација није завршена, још увек долазе нови колонисти. Новонасељеним колонистима треба подићи кућу, господарске зграде, набавити живи и мртви инвентар, да би добивену земљу могли обрадити. Таквих незбринутих колониста на подручју овог Савеза има сада око 470. Савез се више година обраћа Министарству пољопривреде за потребну грађу и кредит, али, нажалост, без успеха. Задњу је грађу примио Савез 1930 године, а задњи кредит 1934 године. Новонасељени колонисти налазе се у очајној беди и опажа се велика смртност код деце услед слабе исхране. Надлежне власти дужне су да овом питању посвете највећу бригу и потребном грађом и кредитом притекну одмах у помоћ. Наша држава мора имати пред очима како друге државе спроводе колонизацију, колико жртвују, јер су свесне да се једино путем колонизације може ојачати и одржати држава.

171 ЗАДРУГА СА 9243 ЧЛАНОВА

Почетком 1939 године била је у Савезу учлањена 161 задруга. У току године приступило је 10, тако да је на крају 1939 године била учлањена 171 задруга са укупно 9243 чланова. Задруге лепо напредују и сваким даном проширују своје пословање. Задруге на колонијама вршиле су углавном организацију колонија и сада све своје послове посвећују унапређењу задруге и својих чланова. У чланству Савеза имају 152 кредитне, 7 сточарских, 8 набављачко-потрошачких и 4 друге задруге. Првих година аграрне задруге биле су све кредитне, а сређивањем прилика на колонијама и код месних аграрних интересената показује се све већа потреба оснивања задруга разног типа. Напредак задруга види се из великог броја подигнутих задружних домова, којих има 51. У задружним домовима смештене су све месне задруге, сва просветна и национална друштва. Недостатак новчаних сретстава много кочи пословање. Задруге немају никакве помоћи, тешко долазе до потребних кредита, а нису добиле од државе ни оно на што по закону имају право. Задруге су пре доношења Уредбе о земљорадничким дуговима услед настале кризе интерно отписале са преко 50 од сто дугове својим члановима у износу преко 10 милиона динара и нису се преко ПАБ-а користиле учешћем државе. И на тај начин ове задруге и Савез штетовали су преко пет милиона динара. Савез је предузео потребне мере да држава надокнади задругама и Савезу половину извршеног отписа. Према уверавању надлежних, ово ће се питање повољно решити и задруге ће доћи до потребних сретстава.

ЗАДРУГЕ СУ ВЕЋИМ ДЕЛОМ КРЕДИТНЕ

Задруге су већим делом кредитне и највећи део свога пословања посвећују давању што повољнијих зајмова својим члановима. За правилно кредитирање потребна су новчана средства и свест чланова дужника да примљене зајмове уредно и на време враћају, како би задруга могла одговорити својим обавезама према Савезу и бити у стању да у свако време, у случају потребе, помогне своје чланове.

Најтежи је проблем питање новца до кога долази задругарство, а нарочито аграрно задругарство. Народна банка по својим прописима кредитира банкарство, трговину и индустрију; у пољопривреди само велепоседнике и пољопривредну индустрију. Задругарство као претставник најздравијег дела земљорадника, нема кредита.

Савез и његове задруге све више улазе у робно пословање. Земљорадник је највећи произвођач и потрошач. Земљорадник најјевтиније продаје своје производе и најскупље плаћа своје потребе. Месни трговац искоришћује га и при продаји и при куповини; док земљорадник пропада, трговац се нагло богати.

Чланови задруга су економски слаби, те се робно пословање није могло јаче развијати. С друге стране, Управни одбор употребљавао је највећи опрез при куповини и продаји, поучен недаћом неких задруга, које нису водиле рачуна о томе да задруга није трговац, него у првом реду посредник између задругара с једне и произвођача с друге стране.

Савез је преузимао пшеницу, кукуруз, зоб, сено, сламу, пасуљ и друго за војску, „Призад“ и пасивне крајеве, извозио живу стоку и маст преко Завода за спољну трговину. Набављао је за чланове пољопривредне справе, алате, разно семење, плави камен, вештачко ђубре и остале потребе за живот и господарство.

Претседник Савеза је г. Јово Капор, економ из Суботице, потпретседници г. г. Мирко Шилић, економ из Новог Сада, и Анђелко Јокић, економ из Степановићева. Управник је г. Марин Главина, а његов заменик г. Ђорђе Јовановић.

Пензионисање г. др. Симе Грчића, среског лекара у Иригу

Ириг, 19 јуна. — Пре кратког времена пензионисан је г. др. Сима Грчић, срески лекар. Г. др. Грчић спада у ред одличних културних, просветних и националних радника. Рођен је у Руми где је свршио и основну школу. Гимназију је свршио у Сремским Карловцима, где је положио и испит зрелости. После свршене гимназије, уписао се на медицину у Инсбруку, а после је наставио студије у Бечу, где је докторирао. Био је изабран за општинског лекара у Иригу, а касније именован за среског лекара.

Још као студент медецине упознао се и спријатељио са Чесима, ступио као активан члан у чешки соко и заволео соколску идеологију. Касније је са напредним студентима основао српски соко, који је био одељак чешкога сокола. У доба када је почело у Срему оснивање сокола, г. др. Грчић је међу првим оснивачима и главни помагач соколским идеолозима. Када је у Иригу, заузимањем г. др-а Грчића, основан српски соко, он постаје први старешина сокола у Иригу. Велики идеалиста, уноси у соко много снаге и пуно полета. Његовим заузимањем организован је 1906 године излет у Шабац и на прославу Мишарске битке, где су наши соколи нарочито били запажени.

Као ђак добро је упознао народне тежње историска и национална права. Г. др. Грчић је био међу оним правдољубивим и родољубивим омладинцима који су потписали претставку којом су тражили Српску Војводину. Баш у то време уврстила га је земаљска влада у Загребу у ред стипендиста. Када се у Загребу сазнало да је и г. Грчић потписао претставку, одмах су му одузели стипендију. Он је само добио одлуку, али ни пару није примио.

Прави народни човек, др. Грчић је одлично познавао националне и културне потребе народа. Као самосталац, најпожртвованије је учествовао у борби против Рауха. Нарочито су били запажени његови говори против Рауха код сељачког сталежа у Срему. Његова активност и борбеност није се свиђала аустриским властима. У пролеће 1908 године др. Грчић је био прогањан, хтедоше га затворити са другим велеиздајницима У аустриским и мађарским новинама међу именима велеиздајника који треба да буду притворени било је објављено и његово име. Пуким случајем тада није био притворен, али је био много изложен прогањањима аустриских власти. Почетком светскога рата са најбољим сремским националистима ухапшен је био др. Грчић и одведен у интернацију. Чим се оданде вратио, бринуо се да од глади спасе нашу децу из пасивних крајева, те је и његовим заузимањем доведено у Срем на прехрану много деце из Босне, Херцеговине и Далмације. Нашао је велики број људи племенитога срца који су сиромашној деци набавили обућу, одећу и примили их на прехрану Пошто ван од свих грађана, нарочито сиромашних чиновника, које бесплатно лечи, др Грчић је велики заштитник и добротвор сиротиње.

За време балканског рата др. Грчић је купио већу количину платна, завоја и другог санитетског материјала и послао Друштву црвенога крста на Цетиње.

Дуго је успех постигао на пољу здравственога просвећивања народа. Много се залагао да што више предавања одржи из области хигијене.

Г. др. Грчић је врло активан у свим културним, просветним и националним установама у Иригу. Оснивач је и почасни члан Певачког друштва „Змај“. Вредно је радио и у Српској читаоници привредним установама, Пољопривредној задрузи и Српској штедионици. Претседник је месне организације Црвеног крста и настоји да код грађана пробуди интересовање за хумани рад. Као добар православац, изабран је и за претседника Српске православне црквене општине, па ту дужност врши већ неколико година на задовољство парохијана, а на корист цркве и народа.

J.

СПИСАК

прилагача за поплављене у Новом Саду и Дунавској бановини

чије је прилоге примио Народни бановински одбор Црвеног крста у Новом Саду

Добровољни прилози у натури за поплављене у Новом Саду и Дунавској бановини

V

Стеван М. Дунђеров, трговац, Нови Сад — 120 мет. материјала за хаљине;

Ђурчић Драгутин, трг. — 2 вреће нумерице;

Замечник Јадран, гимназиста — 2 пара ципела, 1 пар каљача; 1 женско дечје одело, 1 зимски капутић, 2 дечја капута;

Мила К. Миросављевић, — 10 кгр. сапуна, 3 пара веша, 3 дечја одела, 3 вунене кошуље, 1 ново мушко одело;

Држ. народна школа, Оџаци — 70 кгр. сланине и меса;

Паја Ст. Јаковљевић, трг., Нови Сад 6 кошуља;

Анкица С. Вујић, — 2 пара мушких ципела, 1 пар женских ципела, 3 кошуље, 1 мушке чакшире, 2 деч. чакшира, 1 дечји капут, 1 дечја пижама, 1 дечја капа;

Маргита Полак — 1 пар мушк. ципела, 2 пара жен. ципела, 2 женске хаљине, 1 мушка кошуља, 1 женска кошуља, 1 комбинезон, 1 мајица, 3 капе (женске), 1 пар женских руказица, 1 краватна;

Задруга државних службеника — 10 кгр. шљива, 5 кгр. кристала, 30 кгр. пасуља, 20 кгр. јабука, 10 кгр. рижа;

Општински одбор Црвеног крста, Кађ 11 вреће црног лука, 21 вреће кромпира, 4 и по вреће брашна, 6 вреће окрун. кукуруза, 3 вреће кукуруза у клиповима, 1 и по вреће пасуља, 10 вреће жита, пола кгр. сапуна, 2 и по кгр. сланине, 1 пар чарапа.

Општински одбор Црвеног крста, Торка — 4 пара мушких чарапа, 2 пара дечјих чарапа, 4 мушке кошуље, 7 пешкира, 3 навлаке за јастуке, 2 мушк. гаћа, 7 креветских чаршава, 283 кгр. кромпира, 28 кгр. пасуља, 120 кгр. жита, 50 кгр. брашна, 100 кгр. кукуруза, 15 кгр сува меса, 18 кгр. сапуна, 74 кгр. масти.

Иби Ж. Пинто — 1 чакшире, 1 костим, 1 сукња, 1 спаваћа кошуља, 2 гаћица, 1 дечје панталоне и 1 капа;

Гђа Зорић — 2 пара папуча, 1 жен. хаљина, 4 гаћа, 1 кошуља, 1 комад плавог штофа, 1 жен. пуловер;

Смиља Тондоло — 2 хаљине, 4 гаћица, 1 кошуља, 2 пуловера, 1 капа, 3 хаљинице;

Јованка Чешљар, учитељица — 2 дечјих сандала, 1 пар жен. ципела, 6 пари дечјих ципела, 6 пари чарапа;

Десанка Првановић, професор — 5 деч. одела, 2 деч. дуксера, 2 чакширица, 1 блузица;

Мита Каленић — 4 деч. чакшира, 2 деч. одела, 6 деч. мајица, 1 деч. капа, 2 пара деч. ципела;

Милева Стајић, Кађ — 1 хаљина, 2 хаљинице за децу, и 1 сукња;

Вранић — 7 пари жен. ципела, 1 пар муш. ципела;

Вулко-Варађанин — 1 пар каљача;

Општински одбор Црвеног крста, Црвенка — 3 женске хаљине, 3 хаљинице, 1 мушка хаљиница, 1 пар сандала, 1 пар мушких и 2 пара женских ципела, 1 кошуља, 1 дечја кошуља 1 чакширице, 1 дечје одело, 1 деч. капут, 1 пар чарапа;

Општински одбор Црвеног крста, Сакуле — 36 кгр. брашна, 17 кгр. сланине, 32 кгр. пасуља, 108 кгр. лука, 158 кгр. кромпира.

Браћа Селена, Нови Сад — 2 дечје хаљинице, 1 пар ципела, 1 дечје муш. хаљинице, 1 дечје чакшире;

Општински одбор Црвеног крста, Секић — 1 вагон животних намирница: 132 вреће пшен. брашна, 1 врећа бела пасуља, 2 сандука сланине, 15 калупа сапуна за прање, 200 кгр. црног лука. 300 кгр. кромпира, свега 7260 кгр.

Општински одбор Црвеног крста, Нова Паланка — 1 сандук животних намирница, рубља, одела, 3 вреће брашна, 1 врећа лука, 1 врећа кукуруза, 2 вреће жита;

Сремски одбор Црвеног крста, Стари Бечеј — 300 мет. платна;

Општински одбор Црвеног крста Надаљ — 2 калупа сапуна, 1 доња суквља, 1 кошуља женска, 1 пешкир, 5 мет. фланела, 20 мет. платна;

Општински одбор Црвеног крста, Дероње — 2 и по вреће пасуља, 1 и по вреће лука, 1 врећа кромпира;

Општинска управа, Кулпин — 4 вреће брашна, 390 кгр. кромпира, 100 кгр. лука, 212 кгр. пасуља, 167 кгр. жита, 200 кгр. кукуруза, 22,5 кгр. сува меса, 2 ком. шунке, 39,5 кгр. суве сланине, 15 кгр. сапуна, 14 кошуља, 11 гаћа, 2 женске хаљине, 1 јастук, 1 јорган, 3 жен. мараме, 5 пешкира, 4 деч. чакшира, 3 чакшира, 3 капута, 3 деч. капута, 3 прслука, 1 крев. чаршав, 1 сламарица, 59 ком. јаја;

Шкићевић Васа, Нови Сад — 1 пар мушк. ципела, 1 шешир, 1 муш. кошуља;

Индустрија одела д. д., В. Кикинда, филијала Нови Сад — 1 гумени женски капут, 3 јункер. капута;

Општинска управа, Кулпин — 105 кгр. кромпира, 90 кгр. пасуља, 70 кгр. брашна, 25 кгр. лука, 22 кгр. сланине, 75 кгр. кукуруза, 105 кгр. жита, 32 ком. јаја, 8 пари ципела, 12 кгр. сапуна, 6 ком. тањира, 3 пешкира, 1 марама, 1 сламарица, 1 жен. блуза, 1 муш. прслук, 1 муш. кошуља.

Подмладак Црвеног крста Држ. народне школе, Оџаци — 324 кгр. брашна;

Народни одбор Црвеног крста, Ада 5.5 кгр. масти, 6,25 кгр. сланине, 7 калупа сапуна, 6 кгр. брашна, 20 кгр. пасуља, 1 дечје одело, 1 матроска блуза, 1 дечји капут, 1 пуловер, 1 мушко лет. одело, 1 деч. чакшире лет.

Општински одбор Црвеног крста, Мали Иђош — 1 и по кгр. бела пасуља, 16 кгр. кромпира и 1 и по кгр. црног лука.

Држ. народна школа, Шашинци — 25 кгр. пасуља, 32 кгр. брашна.

Прикупљено је у Новом Саду уз сарадњу Сокола: 669 кгр. брашна, 331 кгр. кромпира, 218,5 кгр. лука, 74 кгр. пасуља, 2,5 кгр. шећера, 2 кгр. пирића, 8 кгр. суве сланине, 2 кгр. сув. кобасица, 1 кгр. сува меса, 3 флаше пекмеза, 10 флаша парадајса; блуза: женских 24, дечјих 20; веша: мушког 57 ком. женског 38 ком., дечјег 68 ком.; јастука 2, јоргана 2, навлака 9; калута: мушких 9, женских 13, дечјих 18; кецеље 2, каљача 12, мајица 16, одела: мушких 11, дечјих 4; прслука 6, пуловера: мушких 6, дечјих 14, хаљина: женских 33, дечјих 14; сукања 20, чакшира: мушких 11, дечјих 18; штофа 5 м., капа 23 ком., чарапа: мушких 13 п., женских 28 п., дечјих 134 п.; ципела: мушких 38 п., женских 53 п., дечјих 20 п.,; сандала: мушк. 3 п., жен. 2 п., дечј. 7 п.; папуча 6 п., кревет 1, разно 47 ком.; сапуна 160 кгр., јаја 10 ком., хлеба 20 кгр. кукур. брашна 10 кгр., соли 10 кгр., шприке 1 флаша.

Од ових прилога издато је Градском поглаварству, Нови Сад·

17 априла 1940 г.: брашна 320 кгр., кромпира 1083 кг., пасуља разног 134 кгр., црног лука 350 кгр.

17 априла 1940 г.: суве сланине 57 кг., кобасица и сув. меса 15 кгр., крвавице 10,5 кгр. и свињске масти 74 кгр.

19 априла 1940 г.: кромпира 390 кгр., црног лука 100 кгр., пасуља 212 кгр. жита 167 кгр., кукуруза 200 кгр., сува меса 22.5 кгр., шунке 2 ком., сланине 39,5 кгр., јаја 89 ком., сапуна 15 кгр. брашна 230 кгр.

20 априла 1940 г.: соли 100 кгр. брашна 50 кгр., кромпира 50 кгр., хлеба 20 кгр., и кромпира 10 кгр.

27 априла 1940 г.: црног лука 271 кгр., кромпира 266 кгр.

Послато је Сремском одбору Црвеног крста у Петровграду за поплављене: из Петровграда: 132 вреће пшеничног брашна, 1 врећа белог пасуља, 2 сандука сланине, 15 калупа сапуна за прање, 200 кгр. црног лука, 300 кгр. кромпира, свега 7260 кг.

Послато је Општинском одбору Црвеног крста у Мариолану за поплављене из Банатског Соколца: брашна 572 кг., жита 800 кг., кукуруза окруњен. 460 кг., кукуруза у клиповима 145 кг., пасуља 115 кг.; мушког веша 25 ком., женског веша 17 ком., хаљиница за женску децу 24 ком., хаљина женских 11 ком., дечјих мајица 11, пуловера: мушких 2, женских 6; дуксера 1, сукње 3, прслука 8, блуза 5, чакшира 4, одело м. 1, дечјих хаљиница 8, дечј. кошуља 8, чарапа мушких 5 п., чарапа женск. 5 п., чарапа дечј. 32 п., капута 5, јоргана 2, јастука 1, капа 10, пешкира 7, марама штрикана 1, дечјих чарапа 3, дечјих капутића 3.

Остали материјал раздељен је у Новом Саду на 111 породица поплављених.

ФЕЉТОН »ДАНА«

СРЕЋА

Виктор Виљемс

У капији једне живе улице седела је једна стара жена. Била је сва у дроњцима и на једној марамици поређала је оловке, игле и дописнице. Она их је уствари продавала, али свет ју је више сматрао просјакињом и давао јој је новца не узимајући ништа са марамице. Само су неки узимали по нешто. Али су је ипак сви сматрали просјакињом.

Ипак није њена кривица што су је тако звали. Она је имала на продају оловке и друго. Свима је чудила својим рђавим нагласком. Ма да је одавно већ у граду, није научила лепо да говори.

Један дечак од својих 10 до 11 година шћућурио би се уз њу. Био је већ упола заспао. Имао је црну разбарушену косу. Одело му није било најбоље, али много лепше и чистије од старичиног. Мали је ишао у школу Мати је продавала ситнице и слала га у школу. Па ипак су је називали просјакињом.

Седела је у капији и посматрала град. Кроз измаглицу блештале су светиљке. Посматрала је велике куће преко пута. Нарочито је једна привлачила њену пажњу. Једна велика, лепа кућа, чији су сви прозори били замрачени изузев једног на врху. Један велики прозор под самим кровом. Личио је на око неког великог чудовишта из митологије. Као око неког циклона.

Старица је размишљала како мора бити лепо тамо горе у соби. То се не да ни сравити са њеном капијом, нити са избом у којој је са малим живела. То су срећни људи, који горе станују Имати стан у тако лепој кући. То је срећа!

— Мамо, рече дечко полу буновано.

— Шта је, душо?

— Хајдемо кући, уморан сам.

— Причекај још мало, добићемо ваљда још неки цент. Буди добар! А у недељу ћемо ићи у парк, знаш тамо где има много цвећа.

Дечкове очи се засијаше радошћу.

*

Она пригрли дечка, који наслони главу на њено крило.

Живела је само за свога сина. Некада је било другогојачије. У недељу ће га водити у парк, као што му је обећала Тамо има мноштво цвећа, а дечко је много волео цвеће. Истина изгубиће неколико центи, али дечко толико воли да иде у парк.

Пре много година она је била девојка и имала је 18 година.. Погледа горе на прозор Имала је 18 година и са својим родитељима дошла је у Мичиган. То је било срећно доба! Родитељи су јој били стари и строги али она је упознала једног лепог младића из града.

И мимо жеље својих родитеља да остане на фарми, она је са њиме побегла у град, а доцније роди се и син. Није више смела да се врати својима... није смела... Погледа опет на прозор.. Како је тамо горе дивно! Затим је морала нешто да ради, да би очувала себе и малог... Он јој је био све и сва... ма да је била љубав лажна и неверна.

Од рада је брзо остарела и изгемогла И једнога дана више није могла. Напустила је посао. А затим је почела да продаје оловке, игле... Није просила, али свет ју је ипак тако

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

Хотел, кафана, ресторан „Слобода“, у 22 часа вариетски програм.

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

БИОСКОПИ:

РЕКС: Хавајске ноћи.
УРАНИЈА: Зелени цар.
АПОЛО: Заљубљена фабрика
РОЈАЛ: Бистре главе и Црна мачка.
ОДЕОН: Момак без среће.

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Књаз Милош“ Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-29 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ЦПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 15 до 21 јуна

Кр. Дворска апотека Мр. Ст. Д. Половића, Краља Петра II (Футошка) 124. Телефон 33-74.

Апотека Попић, Николе Пашића 13. Телефон 23-79.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођени су: Мушко дете, Јована Вебера, надничара, и Јелисавете Гербер. — Женско дете, Персе Арбуловић, домаћице. — Женско дете, Ђуре Брановачког прив. чиновника, и Олге Тесфачовић. — Илонка, кћи Михајла Трис, радника и Илонке Висмег. — Мушко дете, Ђуре Кузмановића, ратара и Дане Васиљевић.

Венчани су: Самко Шарок, радник, и Марија Баји. — Теодор Нићифоровић, градски достављач, и Емилија Крстић. — Сава Болић, економ, и Кристина Љубојевић. — Рафаило Ћулум, трговац и Марија Црњански.

Умрли су: Уд. Лоти Шварц, рођ. Крисхабер, дом. 71 г. — Викторија Мерт, кројачица, 20 год. — Уд. Хермина Милак, р. Миодраговић, дом. 61 год. — Мушко дете, Кузмановић, 15 минута.

сматрао. Сад се он одмара на њеном крилу... Још мало па ће ићи кући. А у недељу ће га водили у парк. Прозор горе, под кровом, и даље је гледао, као око неког чудовишта... Ипак је она срећна са својим дечком. Ах горе је дивно... Како ли су ти људи срећни!

*

Одједном се зачу неки крик. Погледа преко улице и виде да нешто црно лети кроз ваздух. Чу се туп пад и поче свет да се купи. Дечко се трже из сна. Она устаде.

Са осветљеног, највишњег прозора неко је скочио. Стеже дечка за руку. Долурише полицајци. Чула је како свет прича: био је познат трговац, сви су га знали као богаташа. Али је изгубио хиљаде и хиљаде долара и ето... сад је скочио кроз прозор. Остало му је веле, само, још неколико хиљада долара. Са тим се не може живети. Становао је горе, под кровом, у соби чији је осветљен прозор личио на око чудовишта.

Свет се и даље скупљао. Дођоше и амбулантна кола. Полицајци су једва одржавали ред.

— Хајдмо, сине, кући. Време је већ. А у недељу ићи ћемо у парк.

— Ах! што ће то бити дивно!!

Градско техничко одељење допршује последње припреме за извршење читавог низа комуналних радова

Које би место било најпогодније за изградњу нове експортне кланице? — Дефинитивна редакција плана за изградњу канализационе мреже — Подизање зграда за Управу полиције, Среско начелство и Железничку дирекцију — Бранчићево Насеље биће пресељено на Слану Бару

На прошлим седницама градског већа у више махова је претресано питање којим редом да се отпочне са извршењем комуналних радова предвиђених великим инвестиционим зајмом од 50 милиона динара. Не само у градском већу него и у стручним и грађанским круговима чују се разни предлози у вези са овим питањем. Неки налазе да су неки радови хитнији природе него други.

После озбиљног и детаљног претресања данашње привредне ситуације градска управа дошла је до констатације да би у овом моменту, узевши у обзир све околности, требало хитно приступити изградњи модерне кланице, која би одговарала не само потребама грађанства него би, истовремено, служила привредним интересима града и целе околине. Град је расписао лицитацију за испоруку стројева као и за изградњу потребних зграда за смештање кланице. Лицитација је дала повољан резултат. Према мишљењу стручњака, извесне понуде у погледу испоруке постројења као и за изградњу потребних зграда су повољне. Ако би град ову згодну прилику пропустио, стручњаци сумњају да би ускоро дошли у ситуацију да би за исту своту могао да изврши овај веома важан посао. Ако се узме још у обзир да граду стоји на расположењу свега 10 милиона динара из зајма, а обећано је да ће Завод за унапређење спољне трговине допринети још 5 милиона динара извршењу овога рада, јасно је да градска управа заступа исправно мишљење када настоји да се припремни радови око подизања кланице што пре заврше.

Како смо са добро информисане стране обавештени припремни радови око подизања кланице лепо напредују. Отпочело се већ са проучавањем стиглих понуда и на седници градског већа у месецу јулу претресаће се питање коме ће се поверити изградња потребних кланичних зграда као и испорука и инсталација постројења.

Паралелно с тим градска управа испитује да ли би требало данашњу кланицу срушити и на њено место подићи нову зграду или би се, пак, нова кланица подигла на другом месту. Према нашим информацијама испитује се могућност подизања нове кланице у троуглу између каћског пута и великог насипа на Ратном острву. Према мишљењу водећих градских кругова ово би место најбоље одговарало за кланицу. Пре него што би пала коначна одлука требало би консултовати месаре као и привредне организације да ли је ово место најпогодније или би се, пак, могло наћи још згодније место за нову кланицу.

Инвестициони зајам предвиђа, такође, и извршење радова око канализације градских улица. Градска управа, схватајући хитност и ових радова, одмах је приступила изради канализационог плана. Како дознајемо и у овом комуналном послу постигнут је леп успех јер ће се 24 о. м. извршити коначно редиговање канализационог плана на основу кога ће се после извршити овај комунални план који спада у ред најважнијих.

Као што смо јавили Градско техничко одељење подлегло је на одобрење план нове зграде Управе полиције, која ће се подићи у Темеринској улици. У овој згради, како је познато, смешће се и Среско начелство Новосадског среза. Како смо дознали Техничко одељење Банске управе одобрило је план ове зграде тако да ће се ускоро одржати лицитација за издавање радова.

Ускоро ће се отпочети и са изградњом зграде дирекције Државних железница. Ова велика репрезентативна зграда биће саграђена у парку у Петроварадину. Како смо обавештени Министарство саобраћаја осигурало је кредит за изградњу палате, у износу од 3 милиона динара. Овај кредит предвиђен је само за један део радова који ће се обавити у најкраћем времену.

Градска управа приступила је, најзад, и решавању питања такозваног Бранчићевог дивљег насеља на Ратном острву. Као што је познато на овом Насељу Дунав је у току од три месеца два пута поплавио све куће, које су саграђене од слабог материјала. Ове куће сазидане су без дозволе надлежних власти и у њима станују већином сиромашни људи. Да би град овим сиромашним Новосађанима изашао у сусрет израђен је план о пресељењу Насеља са данашњег места на Слану Бару. Град би сваком интересенту, којим има 180 уступио гарадилиште на Сланој Бари у величини од 200 квадратних метара, уз цену од 1500 динара, коју би своту власници градилишта отплатили у року од 10 година. Продаја градилишта ускоро ће отпочети као и изградња нових кућа на Сланој Бари док би се старе куће на Ратном острву порушиле.

ВЕЧЕРАС:

Вокални концерт певачке школе г-ђе Наде Архипове

Уколико се више ближи час вокалног концерта певачке школе гђе Наде Архипове, интересовање љубитеља уметничке песме све више расте. То није без разлога. Новосадска публика која је присуствовала прошлогодишњој приредби, концерту ђака гђе Архипове, задржала је још и данас у сећању утиске с којима се одушевљавала. Критика је дала, онда, своју реч и она није била негативна ни за наставницу а ни за саме извођаче програма — ђаке. И то је разлог због кога и овај пут постоји интересовање публике за ово вече. Верује се да ће то интересовање публике бити и оправдано.

Овде дајемо детаљан програм овога концерта:

Мокрањац: „Три јунака“, пева г. Лава Салаћанин, баритон; Тома: Арија из опере „Ђани Скики“, пева гђица Мира ксимовић, сопран; Пуччини: Арија из опере „Ђани Сики“, пева гђица Мира Илић, лирски сопран; Пучини: Арија из опере „Тоска“, пева г. Дака Поповић млађи, тенор; Чајковски: Романса, пева гђица Гага Димитријевић, мецо сопран; Чајковски: дует из опере „Пикова дама“, певају гђице Мира Илић, лирски сопран, и Олга Бугарин, мецо сопран; Мајербер: Арија из опере „Динора“, пева гђица Бланка Гроздић, колоратурни сопран; Пучини: Арија из опере „Мадам Бетерфлај“, пева гђица Ката Сукола, лирски сопран; Чајковски: Арија из опере „Пикова дама“, пева гђица Олга Бугарин, мецо сопран; Верди: Арија из опере „Риголето“, пева гђица Бланка Гроздић, колоратурни сопран; Пучини: две посебне арије и дует из опере „Боеми“, певају гђица Мира Илић, лирски сопран, и г. Аца Маринковић, лирски тенор Београдске опере.

Поред овога, г. Маринковић ће отпевати и посебну арију из једне опере.

Као што смо већ јавили, све певаче пратиће на клавиру гђа Милица до Моча.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

За бановинског писара девете групе код Пољопривредног одељења Банске управе у Новом Саду постављен је г. Милорад С. Марјановић, бановински чиновнички приправник девете групе у овом одељењу. За бановинског архивског чиновника десете групе код Пољопривредног одељења Банске управе постављена је Јелена Ј. Свирац, бановински архивски чиновнички приправник десете групе код истог одељења.

Годишњи парастос поч. уд. Јовановић др Бранислава Станојевића одржаће се у Новом Саду, у Алмашкој цркви у суботу, 22 јуна 1940, у 11 часова.

У Државном хигијенском заводу у Новом Саду постављен је за званичника треће групе Радивој Шарчанин, дневничар-званичник у Заводу.

Папирнице и књижаре, почевши од 24 о. м., отвараће после подне своје радње у 16 часова. Ова одлука важи до 26 августа о. г.

Свако вече специјалитети вечера
СВИРА ЖИГА ЕРНЕ
од 16 н ви варијетски програм
Кавана „Елит“
преко пута Главне поште

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

De gustibus...

Н. Змајев... друг ми био,
Ваздуха се „напојио“,
Па и мене сада зове
Да „напитке“ познам ове.

„Врућина је, брате, јака“
— Одвратих му живо —
„Ти пиј само свежег зрака,
Ја ћу — свеже пиво...“

Аб.

Редовно купање у Новосадско минерално одно води значи: здравље

РОЈАЛ

Дуали програм

1. Бистре главе

Стан и Пан

2. Црна Мачка

Полет Годар

ОДЕОН

Премијера — Изванредна комедија из живота бандита

Момак без среће

Џо Браун, Штефи Дуна, Лео Карило

Додатак: ЕНГЛЕСКА МОРНАРИЦА

АПОЛО

Премијера веселе комедије

Заљубљена фабрика

У гл. улогама: Лили Мурати, Паул Јавор, Ђула Кабош

РЕКС

Данас

Хавајске ноћи

Музичка атракција краљице плеса ЕЛЕАНОР ПОВЕЛ

УРАНИЈА

Премијера, криминални велефилм

Зелени цар

Густав Дисл, Рене Делтген, Карола Хен

ЧУЈЕ СЕ...

...да су се „плави" у недељу првипут у животу искрено наједили што су „црвени" изгубили утакмицу;

...да ће г. г. Арсин, Жига и Адам приступити лакоатлетској секцији „Војводине" и да ће тренирати на стази од 100 метара;

...да ће Попеску убудуће играти гол мана, пошто је Плацу досадило да вечито стоји у излогу „Војводине";

...да неки железничари зато нису могли да поједу извесну јабуку, што је била врло тврда и кисела;

...да се новосадски „Монгол" после сваке победе осећа као Џингис-Кан.

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАЈЕ СЕ

намештена соба са употребом купатила Јована Ђорђевића 2/II. (1491)

ТРАЖИ СЕ ПЕРФЕКТНА МАНИКИРКА

која зна добро ондулирати. Место стално. Ступити може одмах. Фризерски салон Бенковић и Цвирнер, Булевар Кр. Марије 7. (15444)

КУЋА У ЦЕНТРУ

близу пијаце, састоји се од собе, кујне и претсобља продаје се хитно за 120.000 динара. Упитати Алмашка 15. (1545)

ТРЧКАЛО СА БИЦИКЛОМ

тражи администрација ДАНА. Јавити се пре подне од 10 до 12, а после подне од 14 до 16 часова.

СПОРТ

Лепи успеси наших клубова за Мали средњоевропски куп

Грађански-Ујпешт 4:0 и Славија-Ференцварош 3:0

У среду по подне одигране су у Загребу и Сарајеву прве утакмице за Мали средњоевропски куп. Резултати су били следећи:

У Загребу: Грађански—Ујпешт 4:0, и у Сарајеву: Славија — Ференцварош 3:0.

Наши претставници, као што се види, одлично су стартовали. БСК је пре неколико дана савладао румунског првака Венуса са 3:0, „Пургера" су сада победили трећи клуб Мађарске са 4:0. а Сарајлије су у низу подвига додали још један, интернационалног значаја: успех у игри са прваком Мађарске, Ференцварошом, од 3:0.

Реванш-утакмице, које ће се између ових истих противника одиграти у суботу и недељу у Пешти, односно у Букурешту, могу донети једино неповољне исходе по сарајевску Славију, коју ће Ференцварош можда успети да елиминише са већом разликом голова, док утакмице између Грађанског и Ујпешта и БСК-а и Венуса дају повољније изгледе Загрепчанима и Београђанима, јер се претпоставља да, под нормалним околностима, ни Грађански а ни БСК неће изгубити реванш-мечеве са осетнијом разликом.

Прво коло борби за Мали средњоевропски куп почело је врло добро по наше клубове. Надамо се да ни у реваншу, на туђим теренима, ови успеси неће бити покварени.

Духовске пријатељске утакмице у Панчеву

Грађански (Пожаревац)—Банат 2:2 (2:0)

Панчево, 20 јуна. — На игралишту С. к. Баната одиграна је пријатељска утакмица на први дан Духова између првака Браничевско-подунавске župe, Грађанског из Пожаревца и домаћег Баната. Резултат је био 2:2.

После доста интересантне игре успело је Банату да извуче нерешен резултат. Гости су играли технички добро и са мало више среће могли су да победе.

Банат је играо доста лежерно и без неког нарочитог система. Играчи се нису много трудили, сваки је играо за себе.

Електрична централа (Београд)-Јединство 4:3 (3:1)

На игралишту Јединство играли су Електрична Централа, из Београда и Јединство. После доста оштре игре успела је Централа да победи Јединство са 4:3.

За све време игре Централа је била стално надмоћна и потпуно је заслужила победу. Играчи су технички врло добро играли и показали домаћем Јединству праву школу фудбала.

Јединство је сваке утакмице све лошије. Играчи стално мењају своја места, тако да ниједан играч не зна где да игра и шта треба да игра.

Утакмицу је судио играч Јединства Велкер други, врло добро и са пуно ауторитета.

Јединство—Резерва БАСК-а 4:3 (2:1)

На други дан Духова, на игралишту Јединства, играо је у Панчеву резервни тим БАСК-а из Београда, појачан са два првотимца. Играо је са домаћим Јединством. Резултат је био 4:3 за Јединство.

После доста брзе и живе игре успело је Јединству да овог пута победи госте. Игра коју је на овој утакмици пружило Јединство је за сваку похвалу. Играчи су се трудили и пожртвовано се борили.

Баск је играо у пољу доста добро, али пред голом им је недостајала одлучност и прецизно пуцање. Према игри, нерешен резултат би боље одговарао.

И овога пута није дошао одређени судија, те је утакмицу водио играч Југославије (Јабука), Безуљевић, добро.

Ђ. Пантелић.

—о—

У пари реда...

Спортске вести са свих страна

Квалификационе утакмице другоразредних првака група Новосадског потсавеза за улазак у први разред, почеће 7 јула.

Панчевачки програм за недељу, 23 јуна гласи: Јадран—Ковачички с. к. и Банат—Славија, из Ковачице. Обе утакмице биће првенствене.

Јоца Марјановић, познати навални играч новосадске Истре, приликом преласка играча, у јулу, пријавиће се за С. к. Војводину. Марјановић је одличан и пожртвован играч, те ће Војводини бити од знатне користи.

—о—

ЖАК из Суботице победио Славију у Осеку са 2:0 (2:0)

Осек, 18 јуна. — У недељу по подне одиграна је на игралишту Славије утакмица за Дунавски куп између ЖАК-а из Суботице и Славије. ЖАК је у бољој игри заслужено победио са 2:0. Славија је подбацила. Судио је г. Рутар.

Југославија (Стара Паланка)—Војводина (Товаришево) 5:1 (0:1)

Бач. Паланка, 20 јуна. — Млади и полетни тим „Југославије" из Старе Паланке победио је „Војводину" из Товаришева с 5:1 (0:1).

Игра је била врло жива. После одмора „Црвени" су доминирали тереном. Ово је четврта, највећа, победа над „Војводином".

„Југословени" су наступили са неколико резерви, које су задовољиле. У тиму „црвених" нарочито се истакао својом паметном игром Павле Јерков, нада и симпатија свих Старопаланчана.

Ђ.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 20 јуна.

ПШЕНИЦА: околина Нови Сад 255—257, горњо бачка 256—258, лађа Тиса 258—260, сремска 255—257, славонска 255—257, г. банатска 255—257.

РАЖ: бачка 215—217.50, банатска 212.50—215

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 207.50—210.

ЗОБ: сремска 215—217.50, славонска 217.50—220.

КУКУРУЗ: бачки 224—225, паритет Инђија 224—225, паритет Вршац 224—225.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 375—385, број 2 345—355, број 5 325—335, број 6 305—315, број 7 275—285 број 8 175—180.

0гг и 0г сремско и славонско 370—380, број 2 340—350, број 5 320—330, број 6 300—310, број 7 270—280, број 8 175—180.

МЕКИЊЕ: бачке и сремске 162.50—165, банатске 160—162.50.

ПАСУЉ: бачки и сремски бели, без врећа 435—440.

МАСТ: у кантама по 25 кг. бруто за лето 1850—1860.

ГЕНДЕНЦИЈА: чврста.

ПРОМЕТ: средњи.

НОВО

Преоправљена тераса ресторана »Спомен-дом« отворена.

Првокласна домаћа српска кухиња

Одлична пића

Ћевапчићи, ражњићи итд.

Осведочите се да је на тераси ресторана »Спомен-дом« заиста најпријатније!

Власник за ДАН к. д. ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник Стевана Брановачког 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће Краља Александра 7